

Ірина Пелих
студентка гр. ФФзм-11,
Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль
Науковий керівник: к.е.н, доцент Ірина Круп'як

АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Управління фінансовими ресурсами є надзвичайно важливим елементом стабільності кожної країни. Державний бюджет України, як важливий інструмент фінансової політики, відображає економічний стан країни та визначає її розвиток. Відтак, аналіз структури доходів державного бюджету дозволяє визначити економічну ситуацію в країні та розробити стратегію її подальшого розвитку. Саме тому, вивчення цієї теми завжди є актуальним.

Відповідно до ст. 9 Бюджетного кодексу України, доходи бюджету класифікуються за такими розділами: 1) податкові надходження; 2) неподаткові надходження; 3) доходи від операцій з капіталом; 4) трансферти [1].

Формування доходів державного бюджету України за цими чотирма групами демонструє таблиця 1.

Таблиця 1

Структура доходів Державного бюджету України у 2019-2022 роках

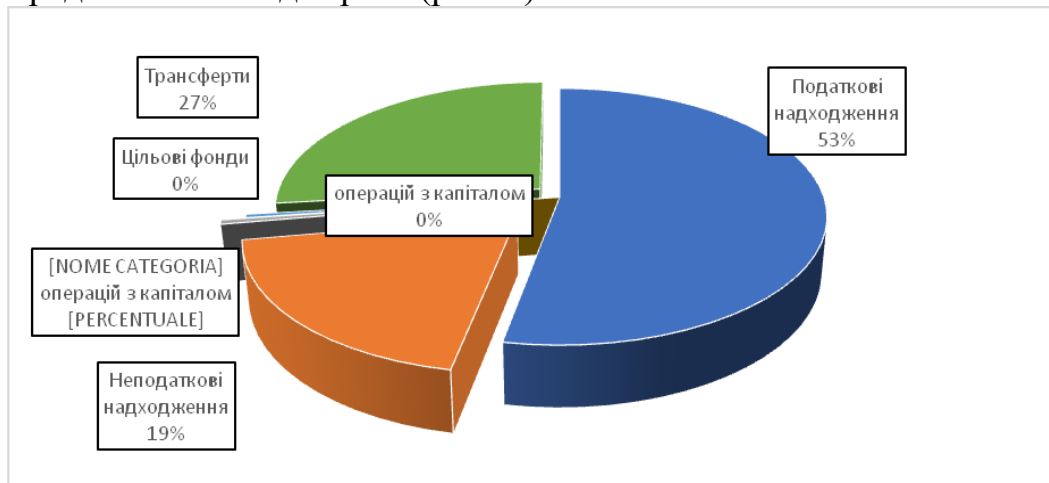
Показники	2019 р.		2020 р.		2021 р.		2022 р.	
	млрд грн	питома вага, %	млрд грн	питома вага, %	млрд грн	питома вага, %	млрд грн	питома вага, %
Податкові надходження	799,8	80,1	851,1	79,1	1107,1	85,4	949,8	53,1
Неподаткові надходження	186,8	18,7	213,0	19,8	175,4	13,5	346,3	19,4
Доходи від операцій з капіталом	0,2	0,0	0,1	0,0	0,3	0,0	0,6	0,5
Цільові фонди	1,8	0,2	0,2	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0
Трансферти	8,7	1,0	10,7	1,1	12,6	0,9	481,1	26,9
Всього	998,3	100,0	1076,0	100,0	1295,6	100,0	1777,9	100,0

Джерело: складено автором на основі [3, 4, 5, 6].

Таблиця 1 відображає, що податкові надходження становили у 2019-2022 роках основну частину доходів Державного бюджету України. Питома вага даного показника складала: 80,1% у 2019 році, 79,1% у 2020 році, 85,4% у 2021 році та 53,1% у 2022 році.

Податкові надходження до Державного бюджету України в 2022 р. становили 949,8 млрд грн, що на 157,3 млрд грн, або на 14,2%, менше порівняно із 2021 р. Як наслідок, питома вага податкових надходжень скоротилася на 32,2 в.п.: з 85,4% – у 2021 р. до 53,1% загального обсягу доходів – у 2022 р. Найбільші втрати припали на митні платежі: ПДВ (-33,5% у 2022 р. порівняно з 2021 р.) та акцизний податок (-47,7% у 2022 р. порівняно з 2021 р.) із ввезених товарів, ввізного мита (-36,7% у

2022 р. порівняно з 2021 р.). Основна причина – падіння обсягів імпорту та надання широкої низки митних пільг [2]. Структуру доходів Державного бюджету України у 2020 р. представлено на діаграмі (рис. 1).

Рис. 1. Структура доходів Державного бюджету України у 2022 році
Джерело: складено автором на основі [6]

Рисунок 1 демонструє, що основну питому вагу в доходах державного бюджету мають податкові надходження – 53%. Неподаткові доходи становили 19% доходів державного бюджету; трансферти – 27%; цільові фонди – 0%, доходи від операцій з капіталом – 1%.

Структура доходів державного бюджету України є складною та чутливою до змін. Її аналіз дозволяє розкрити ключові аспекти економічної діяльності країни та визначити можливі напрями її подальшого розвитку. Застосування ефективних стратегій управління доходами державного бюджету є важливим елементом стабільності та розвитку України в умовах глобальних економічних викликів.

Список використаних джерел:

1. Бюджетний кодекс України: Закон України від 13.09.2023 р. № 2456-VI – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.
2. Державний бюджет України 2022 року: виконання в умовах повномасштабної війни. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/derzhavnyy-byudzheth-ukrayiny-2022-roku-vykonannya-v-umovakh>
3. Доходи держбюджету України 2019. Фінансовий портал «Мінфін». URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/2019/>
4. Доходи держбюджету України 2020. Фінансовий портал «Мінфін». URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/2020/>
5. Доходи держбюджету України 2021. Фінансовий портал «Мінфін». URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/2021/>
6. Доходи держбюджету України 2022. Фінансовий портал «Мінфін». URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/2022/>